

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Eylül - 2018

Hazırlayan: Aslı VAZ

İçindekiler

1.	TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.2.	TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	2
1.2.	DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	6
1.2.1	İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	6
1.2.3.	MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ.....	9
1.2.4.	İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	11
2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ.....	14
2.1.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA.....	14
2.1.1.	TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	17
2.2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ	19

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1. TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2018 yılının ilk 9 ayında ülkemize gelen ziyaretçilerin sayısı, geçtiğimiz yılın aynı dönemiyle karşılaştığımızda %15,64 oranında bir artış ile 5.425.845 olmuştur.

Tablo 1'de Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	1.426.149	1.594.400	1.521.249	1.384.622	1.892.737	11,8	-4,59	-8,98	36,70
ŞUBAT	1.708.255	1.751.380	1.631.277	1.494.891	1.932.686	2,52	-6,86	-8,36	29,29
MART	2.197.885	2.269.962	2.034.471	1.944.942	2.581.201	3,28	-10,37	-4,40	32,71
NİSAN	3.010.627	2.768.482	2.219.619	2.498.489	3.212.476	-8,04	-19,83	12,56	28,58
MAYIS	4.330.933	4.187.786	3.029.374	3.388.560	4.206.437	-3,31	-27,66	11,86	24,14
HAZİRAN	4.794.562	4.482.621	2.902.139	3.962.416	5.091.496	-6,51	-35,26	36,53	28,49
TEMMUZ	5.829.607	6.131.213	4.211.530	5.845.934	6.531.670	5,17	-31,31	38,81	11,73
AĞUSTOS	5.816.977	5.656.083	3.709.503	5.305.838	6.158.597	-2,77	-34,42	43,03	16,07
EYLÜL	4.773.251	4.708.032	3.412.154	4.691.972	5.425.845	-1,37	-27,52	37,51	15,64
EKİM	3.821.286	3.688.684	2.853.430	3.381.691		-3,47	-22,64	18,51	
KASIM	2.025.739	2.055.549	1.699.949	1.993.329		1,47	-17,3	17,26	
ARALIK	1.891.975	1.819.877	1.681.985	2077140		-3,81	-7,58	23,49	
TOPLAM	41.627.246	41.114.069	30.906.680	37.969.824		-1,23	-24,83	22,85	
9 AY TOP.	33.888.246	33.549.959	24.671.316	30.517.664	37.033.145	-0,99	-26,46	23,70	21,35

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018-Eylül Ayı Bülteni

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

1.2. TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2018 yılı Eylül ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın aynı ayına göre %17,57 oranında bir artışla 4.792.818 olmuştur. Eylül ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin 52.254 (%1,09)' ü günübirliliktir.

Tablo 2'de Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	1.146.815	1.250.941	1.170.333	1.055.474	1.461.570	9,08	-6,44	-9,81	38,48
ŞUBAT	1.352.184	1.383.343	1.240.633	1.159.833	1.527.070	2,3	-10,32	-6,51	31,66
MART	1.851.980	1.895.940	1.652.511	1.587.007	2.139.766	2,37	-12,84	-3,96	34,83
NİSAN	2.652.071	2.437.263	1.753.045	2.070.322	2.655.561	-8,1	-28,07	18,1	28,27
MAYIS	3.900.096	3.804.158	2.485.411	2.889.873	3.678.440	-2,46	-34,67	16,27	27,29
HAZİRAN	4.335.075	4.123.109	2.438.293	3.486.940	4.505.594	-4,89	-40,86	43,01	29,21
TEMMUZ	5.214.519	5.480.502	3.468.202	5.075.961	5.671.801	5,1	-36,72	46,36	11,74
AĞUSTOS	5.283.333	5.130.967	3.183.003	4.658.463	5.383.332	-2,88	-37,96	46,35	15,56
EYLÜL	4.352.429	4.251.870	2.855.397	4.076.630	4.792.818	-2,31	-32,84	42,77	17,57
EKİM	3.439.554	3.301.194	2.449.948	2.992.947		-4,02	-25,79	22,16	
KASIM	1.729.803	1.720.554	1.353.280	1.652.795		-0,53	-21,35	22,13	
ARALIK	1.580.041	1.464.791	1.302.157	1.703.789		-7,29	-11,1	30,84	
TOPLAM	36.837.900	36.244.632	25.352.213	32.410.034		-1,61	-30,05	27,84	
9 AY TOP.	30.088.502	29.758.093	20.246.828	26.060.503	31.815.952	-1,09	-31,96	28,71	22,08

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018-Eylül Ayı Bülteni

Eylül ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

- 1-Antalya %39,62 (1 899 103)
- 2-İstanbul %25,77 (1 235 301)
- 3-Muğla %9,57 (458 841)
- 4-Edirne %8,20 (392 984)
- 5-Artvin %4,93 (236 321)

2018 yılı Eylül ayında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında Rusya Fed. %19,49 (934 087) ile birinci, Almanya %12,30 (589 754) ile ikinci, İngiltere (Birleşik Krallık) %6,63 (317 748) ile üçüncü sıradadır. İngiltere (Birleşik Krallık)'yi Bulgaristan ve Gürcistan izlemektedir.

Tablo 3. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Eylül)

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2016	2017*	2018*	2017/2016	2018/2017
Cezayir	12.482	21.710	30.785	73,93	41,80
Fas	7.050	12.465	19.326	76,81	55,04
Güney Afrika Cumhuriyeti	2.991	4.685	7.573	56,64	61,64
Libya	7.921	11.654	20.178	47,13	73,14
Mısır	8.927	10.140	15.836	13,59	56,17
Sudan	1014	1.244	1.585	22,68	27,41
Tunus	6.469	8.358	12.082	29,20	44,56
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	9.889	12.761	15.257	29,04	19,56
TOPLAM AFRIKA	56.743	83.017	122.622	46,30	47,71
Arjantin	5.498	6.312	8.250	14,81	30,70
Brezilya	4.018	6.445	9.332	60,40	44,79
Kolombiya	2.158	4.178	6.602	93,61	58,02
Şili	1119	1060	2.380	-5,27	124,53
Venezuela	575	827	1.189	43,83	43,77
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	1.411	1.837	3.054	30,19	66,25
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	14.779	20.659	30.807	39,79	49,12
TOPLAM KUZEY AMERİKA	1.397	1.528	1.950	9,38	27,62
TOPLAM ORTA AMERİKA	1063	1128	1638	6,11	45,21
TOPLAM AMERİKA	17.239	23.315	34.395	35,25	47,52
Bahreyn	3.678	4.051	5.034	10,14	24,27
Birleşik Arap Emirlikleri	3.631	2.547	1.837	-29,85	-27,88
Irak	55.092	102.500	148.113	86,05	44,50
İsrail	54.134	48.245	49.814	-10,88	3,25
Katar	3.693	4.312	3.594	16,76	-16,65
Kuveyt	23.162	19.829	20.715	-14,39	4,47
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	21.267	21.549	20.483	1,33	-4,95
Lübnan	23.350	29.071	37.305	24,50	28,32
Suudi Arabistan	63.932	69.582	53.115	8,84	-23,67
Ürdün	37.090	39.621	47.863	6,82	20,80
Yemen	3.206	2.682	3.449	-16,34	28,60
Diğ. BATI ASYA ÜLKELERİ	36.205	86.498	103.078	138,91	19,17
TOPLAM BATI ASYA	328.440	430.487	494.400	31,07	14,85
Bangladeş	644	1.395	1.699	116,61	21,79
Çin Halk Cumhuriyeti	12.831	26.561	43.490	107,01	63,74
Endonezya	2.888	4.982	5.498	72,51	10,36
Filipinler	5.324	5.890	7.734	10,63	31,31
Hindistan	5.801	8.416	12.120	45,08	44,01
İran	186.772	336.562	170.687	80,20	-49,29
Malezya	2.820	4.187	8.010	48,48	91,31

Pakistan	4.955	8.618	11.026	73,93	27,94
Singapur	1150	1.569	2.270	36,43	44,68
Tayland	1134	3.300	3.982	191,01	20,67
Diğ. GÜNEY ASYA ÜLKELERİ	10.062	15.199	20.905	51,05	37,54
TOPLAM GÜNEY ASYA	234.381	416.679	287.421	77,78	-31,02
TOPLAM ASYA	562.821	847.166	781.821	50,52	-7,71
Almanya	424.447	422.955	589.754	-0,35	39,44
Avusturya	22.189	20.138	29.993	-9,24	48,94
Belçika	35.239	40.684	48.586	15,45	19,42
Çekya	14.123	25.328	44.233	79,34	74,64
Danimarka	32.545	32.607	39.576	0,19	21,37
Finlandiya	13.087	14.434	18.347	10,29	27,11
Fransa	35.536	42.358	53.257	19,20	25,73
Hollanda	75.547	77.161	100.876	2,14	30,73
İngiltere (Birleşik Krallık)	234.710	240.531	317.748	2,48	32,10
İrlanda	6.442	7.261	9.972	12,71	37,34
İspanya	8.294	10.321	17.745	24,44	71,93
İsveç	31.807	34.049	45.546	7,05	33,77
İsviçre	21.101	25.355	36.118	20,16	42,45
İtalya	16.820	20.698	27.158	23,06	31,21
İzlanda	207	299	329	44,44	10,03
Lüksemburg	457	530	1.118	15,97	110,94
Macaristan	7.525	11.484	18.926	52,61	64,80
Norveç	15.310	13.716	19.400	-10,41	41,44
Polonya	26.427	49.650	103.953	87,88	109,37
Portekiz	2.252	2.855	4.366	26,78	52,92
Slovakya	9.031	15.585	23.811	72,57	52,78
Yunanistan	53.577	61.923	78.817	15,58	27,28
TOPLAM AVRUPA OECD	1.086.673	1.169.923	1.629.629	7,66	39,29
Arnavutluk	8.153	11.079	13.541	35,89	22,22
Bosna Hersek	5.836	10.248	13.768	75,60	34,35
Bulgaristan	192.006	232.175	308.066	20,92	32,69
Estonya	3.783	7.413	8.332	95,96	12,40
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	1.155	824	880	-28,66	6,80
Hırvatistan	1.553	2.442	3.945	57,24	61,55
Karadağ	1.454	1.906	2.551	31,09	33,84
Kosova	9.841	14.620	17.900	48,56	22,44
Letonya	4.881	8.972	11.193	83,81	24,75
Litvanya	16.359	23.890	30.325	46,04	26,94
Makedonya	14.972	21.213	24.136	41,68	13,78
Malta	725	769	1.013	6,07	31,73
Romanya	36.423	51.964	79.012	42,67	52,05
Sırbistan	10.530	18.273	25.662	73,53	40,44

Slovenya	1.484	6.235	4.004	320,15	-35,78
Diğ. AVRUPA OECD DIŐI ÜLKELERİ	115	107	173	-6,96	61,68
TOPLAM AVRUPA OECD DIŐI	309.270	412.130	544.501	33,26	32,12
TOPLAM AVRUPA	1.395.943	1.582.053	2.174.130	13,33	37,42
Azerbaycan	60.281	77.959	88.515	29,33	13,54
Beyaz Rusya (Belarus)	19.496	32.115	34.812	64,73	8,40
Ermenistan	3.797	4.977	5.929	31,08	19,13
Gürcistan	222.694	262.251	195.850	17,76	-25,32
Kazakistan	26.115	41.726	41.669	59,78	-0,14
Kırgızistan	8.268	9.930	9.311	20,10	-6,23
Moldova	17.289	22.203	24.823	28,42	11,80
Özbekistan	12.405	17.280	18.876	39,30	9,24
Rusya Fed.	207.987	788.829	934.087	279,27	18,41
Tacikistan	2.588	3.188	4.094	23,18	28,42
Türkmenistan	15.669	16.196	24.303	3,36	50,06
Ukrayna	147.262	180.646	186.599	22,67	3,30
TOPLAM B.D.T.	743.851	1.457.300	1.568.868	95,91	7,66
Amerika Birleşik Devletleri	37.730	37.760	47.037	0,08	24,57
Avustralya	11.475	10.257	13.261	-10,61	29,29
Güney Kore	7.334	10.839	14.241	47,79	31,39
Japonya	3.824	5.568	8.939	45,61	60,54
Kanada	9.558	8.067	11.260	-15,60	39,58
Meksika	2.545	2.802	4.988	10,10	78,02
Yeni Zelanda	1.856	1.536	2.344	-17,24	52,60
TOPLAM DiğER OECD	74.322	76.829	102.070	3,37	32,85
TOPLAM MİLLİYETSİZ	4.435	6.906	8.834	55,72	27,92
TOPLAM OKYANUSYA	43	44	78	2,33	77,27
YABANCI TOPLAM	2.855.397	4.076.630	4.792.818	42,77	17,57

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018 - Eylül Bülteni

1.2. DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla ve İzmir'e gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1 İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2018 yılının Eylül ayında İstanbul'a gelen yabancı sayısı, geçen yılın Eylül ayı ile karşılaştırıldığında %18,10 oranında artış göstererek 1.235.301 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4'te İstanbul'a gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. İstanbul'a Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	635.283	691.496	692.172	559.372	888.995	8,85	0,1	-19,2	58,92
ŞUBAT	696.054	732.202	674.465	590.175	934.794	5,19	-7,89	-12,5	58,39
MART	866.985	944.931	783.164	742.479	1.175.272	8,99	-17,12	-5,2	58,29
NİSAN	1.014.662	1.037.506	715.161	835.614	1.249.107	2,25	-31,07	16,8	49,48
MAYIS	1.079.598	1.182.906	869.446	830.019	1.082.399	9,57	-26,5	-4,5	30,40
HAZİRAN	1.090.284	1.091.357	707.050	827.494	1.225.304	0,1	-35,21	17,0	48,01
TEMMUZ	1.155.407	1.400.183	924.686	1.319.549	1.502.397	21,19	-33,96	42,7	13,85
AĞUSTOS	1.290.218	1.333.515	908.663	1.247.384	1.391.036	3,36	-31,86	37,3	11,51
EYLÜL	1.181.742	1.205.089	800.675	1.045.896	1.235.301	1,98	-33,56	30,6	18,10
EKİM	1.132.655	1.125.263	790.951	1.122.266		-0,65	-29,71	41,9	
KASIM	844.289	848.420	663.524	831.982		0,49	-21,79	25,4	
ARALIK	855.806	821.809	674.030	888.365		-3,97	-17,98	31,8	
TOPLAM	11.842.983	12.414.677	9.203.987	9.120.248		4,83	-25,86	17,7	
9 AY TOP.	9.010.233	9.619.185	7.075.459	7.997.982	10.684.605	6,75	-26,44	13,03	33,59

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018 - Eylül Ayı Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Antalya'ya 2018 yılının Eylül ayında gelen ziyaretçi sayısı 1.894.391 olarak gerçekleşerek, geçen yılın Eylül ayına oranla gelen ziyaretçi sayısına göre %24,01 oranında artış göstermiştir.

Tablo 5'te Antalya'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 5. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	116.974	115.600	95.148	87.310	98.378	-1,17	-17,69	-8,24	12,68
ŞUBAT	158.147	156.005	108.164	84.612	109.639	-1,35	-30,67	-21,77	29,57
MART	330.291	322.230	257.441	165.741	283.031	-2,44	-20,11	-35,62	70,76
NİSAN	797.141	651.885	373.764	517.360	710.605	-18,22	-42,66	38,42	37,35
MAYIS	1.506.809	1.388.037	639.227	1.056.971	1.594.863	-7,88	-53,95	65,35	50,88
HAZİRAN	1.779.151	1.642.032	712.953	1.473.621	1.922.714	-7,71	-56,58	106,69	30,47
TEMMUZ	2.046.715	2.036.137	1.013.912	1.819.502	2.170.165	-0,52	-50,20	79,45	19,27
AĞUSTOS	2.020.338	1.952.730	1.007.801	1.760.500	2.085.540	-3,35	-48,39	74,69	18,46
EYLÜL	1.621.491	1.585.690	934.545	1.527.523	1.894.391	-2,21	-41,06	63,45	24,01
EKİM	1.071.514	1.027.987	791.718	982.441		-4,06	-22,98	24,09	
KASIM	283.117	272.926	140.637	141.444		-3,60	-48,47	0,57	
ARALIK	151.000	118.591	106.603	121.937		-21,46	-10,11	14,38	
TOPLAM	11.882.688	11.271.996	6.181.913	9.617.025		-5,16	-45,15	55,57	
9 AY TOP.	10.377.057	9.850.346	5.142.955	8.493.140	10.869.326	-4,70	-47,78	65,14	27,97

Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği verilerinden derlenmiştir. 2018 - Eylül Bülteni

2018 yılının Eylül ayında Antalya'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, Ukrayna, İngiltere, ve Polonya'dır

En önemli kaynak pazarımız olan Rusya Federasyonu, Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısında geçen yılın aynı ayına göre %16 oranında artış göstermiştir. İkinci kaynak pazarımız olan Almanya'da ise, gelen ziyaretçi sayısı geçen senenin aynı ayına göre %41 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Eylül)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
RUSYA	519.035	441.087	159.710	642.356	743.661	-15,0	-63,8	302,2	15,8
ALMANYA	398.389	411.710	259.872	248.761	351.316	3,3	-36,9	-4,3	41,2
UKRAYNA	35.069	57.635	99.971	115.632	108.650	64,3	73,5	15,7	-6,0
İNGİLTERE	56.140	60.406	47.532	53.520	89.856	7,6	-21,3	12,6	67,9
POLONYA	38.600	31.697	14.156	29.630	63.551	-17,9	-55,3	109,3	114,5
HOLLANDA	47.264	38.900	27.419	29.416	39.445	-17,7	-29,5	7,3	34,1
ÇEKYA	28.982	25.163	10.100	19.133	34.267	-13,2	-59,9	89,4	79,1
ROMANYA	15.248	16.061	13.963	20.287	31.939	5,3	-13,1	45,3	57,4
BEYAZ RUSYA	20.054	19.722	14.303	24.938	24.324	-1,7	-27,5	74,4	-2,5
İSVEÇ	48.915	46.846	16.988	13.774	23.577	-4,2	-63,7	-18,9	71,2
KAZAKİSTAN	33.162	25.139	15.363	26.839	23.548	-24,2	-38,9	74,7	-12,3
İSRAİL	3.020	23.580	36.126	24.292	21.767	680,8	53,2	-32,8	-10,4
LİTVANYA	8.546	10.493	10.972	16.992	21.249	22,8	4,6	54,9	25,1
DANİMARKA	19.575	20.583	13.127	15.071	20.854	5,1	-36,2	14,8	38,4
SLOVAKYA	16.079	15.871	7.385	13.201	19.400	-1,3	-53,5	78,8	47,0
BELÇİKA	26.786	22.442	13.573	15.663	18.052	-16,2	-39,5	15,4	15,3
İSVİÇRE	32.797	28.808	9.490	11.829	18.023	-12,2	-67,1	24,6	52,4
MOLDOVA	10.345	10.596	8.285	11.328	13.434	2,4	-21,8	36,7	18,6
MACARİSTAN	7.942	8.985	4.740	7.060	12.779	13,1	-47,2	48,9	81,0
AVUSTURYA	27.331	23.248	8.161	6.037	11.291	-14,9	-64,9	-26,0	87,0
NORVEÇ	24.386	19.746	8.411	5.509	9.895	-19,0	-57,4	-34,5	79,6
FİNLANDİYA	18.682	15.332	6.124	6.861	8.928	-17,9	-60,1	12,0	30,1
SİRBİSTAN	5.762	5.263	1.807	4.576	8.571	-8,7	-65,7	153,2	87,3
FRANSA	15.437	9.699	4.379	5.381	6.374	-37,2	-54,9	22,9	18,5
ESTONYA	6.250	6.025	2.398	5.311	6.272	-3,6	-60,2	121,5	18,1
İRAN	10.112	15.586	14.571	16.287	5.592	54,1	-6,5	11,8	-65,7
AZERBAYCAN	3.809	4.498	3.809	6.659	4.146	18,1	-15,3	74,8	-37,7
ARNAVUTLUK	1.897	2.086	2.259	3.695	3.872	10,0	8,3	63,6	4,8
İTALYA	4.470	2.418	1.553	1.402	2.262	-45,9	-35,8	-9,7	61,3
SLOVENYA	2.117	1.700	582	803	1.517	-19,7	-65,8	38,0	88,9
K.K.T.C.	1.176	1.536	2.142	1.844	1.322	30,6	39,5	-13,9	-28,3
DİĞER	38.154	54.058	44.832	65.276	85.439	41,7	-17,1	45,6	30,9
T.C.	42.535	47.106	50.442	58.160	59.218	10,7	7,1	15,3	1,8
TOPLAM :	1.568.066	1.524.025	934.545	1.527.523	1.894.391	-2,8	-38,7	63,5	24,0

Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği den derlenmiştir. 2018 –Eylül Bülteni

1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Muğla'ya 2018 yılının Eylül ayında gelen ziyaretçi sayısı, 459.863 olarak gerçekleşerek geçen senenin aynı ayına göre %25,63 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir. Bu rakamın %95'ini yabancı, %5'ini yerli turist oluşturmaktadır.

Tablo 7'de Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 7. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	2.874	3.038	5.743	5.580	5.115	5,71	89,04	-2,84	-8,33
ŞUBAT	4.087	4.345	8.345	5.361	3.690	6,31	92,06	-35,76	-31,1
MART	8.132	13.060	19.343	10.561	19.056	60,6	48,11	-45,4	80,43
NİSAN	128.324	92.227	70.939	77.180	109.337	-28,13	-23,08	8,8	41,66
MAYIS	419.463	388.179	235.893	249.731	344.158	-7,46	-39,23	5,87	37,81
HAZİRAN	525.420	515.141	273.660	342.526	474.035	-1,96	-46,88	25,16	38,39
TEMMUZ	657.689	637.057	360.706	423.812	554.196	-3,14	-43,38	17,5	30,76
AĞUSTOS	684.010	634.320	361.997	425.513	553.949	-7,26	-42,93	17,55	30,18
EYLÜL	559.722	498.835	306.371	366.030	459.863	-10,88	-38,58	19,47	25,63
EKİM	291.054	261.726	165.634	167.877		-10,08	-36,71	1,35	
KASIM	17.010	23.201	9.878	9.971		36,4	-57,42	0,94	
ARALIK	4.903	10.338	4268	5337		110,85	-58,71	25,04	
TOPLAM	3.302.688	3.081.467	1.818.509	2.089.479		-6,7	-40,99	14,9	
9 AY TOPLAM	2.989.721	2.786.202	1.642.997	1.906.294	2.523.399	-6,80	-41,03	16,02	32,37

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 – Eylül Bülteni

2018 yılının Eylül ayında Muğla'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; İngiltere, Rusya Federasyonu, Almanya, Ukrayna ve Polonya'dır.

2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarının Eylül aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 8'de belirtilmiştir.

Tablo 8. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Eylül)

MİLLİYETİ	2015	2016	2017	2018	2016/2015	2017/2016	2018/2017
ALMANYA	46.679	27.721	53.957	38.115	-40,6	94,6	-29,4
AMERİKA	3.200	2.386	2.191	2.200	-25,4	-8,2	0,4
AVUSTRALYA	1.808	1.033	943	1.016	-42,9	-8,7	7,7
AVUSTURYA	3.053	1.130	1.332	1.515	-63,0	17,9	13,7
AZERBAJCAN	546	492	1.723	596	-9,9	250,2	-65,4

BELÇİKA	20.136	7.315	13.274	10.392	-63,7	81,5	-21,7
BEYAZRUSYA	1.147	699	4.019	1.664	-39,1	475,0	-58,6
BULGARİSTAN	3.133	1.366	1.988	3.919	-56,4	45,5	97,1
ÇEKYA	3.684	999	2.026	4.316	-72,9	102,8	113,0
DANİMARKA	8.895	5.230	6.880	2.833	-41,2	31,5	-58,8
FİNLANDİYA	3.307	1.410	926	1.381	-57,4	-34,3	49,1
FRANSA	9.867	3.751	6.654	4.636	-62,0	77,4	-30,3
G.AFRIKA C.	275	202	375	223	-26,5	85,6	-40,5
HOLLANDA	30.411	15.727	29.060	21.600	-48,3	84,8	-25,7
İNGİLTERE	206.840	136.296	272.070	167.798	-34,1	99,6	-38,3
İRAN	1.787	789	854	186	-55,8	8,2	-78,2
İRLANDA	3.097	1.775	2.437	2.337	-42,7	37,3	-4,1
İSPANYA	540	371	590	387	-31,3	59,0	-34,4
İSRAİL	3.152	3.691	20.961	6.251	17,1	467,9	-70,2
İSVEÇ	9.717	2.675	4.219	3.341	-72,5	57,7	-20,8
İSVİÇRE	2.598	1.580	1.914	2.222	-39,2	21,1	16,1
İTALYA	4.163	2.025	2.169	2.058	-51,4	7,1	-5,1
JAPONYA	123	55	216	64	-55,3	292,7	-70,4
KANADA	763	994	747	691	30,3	-24,8	-7,5
KAZAKİSTAN	209	92	1.243	191	-56,0	1.251,1	-84,6
LETONYA	446	156	511	384	-65,0	227,6	-24,9
LİTVANYA	2.527	2.282	4.429	2.998	-9,7	94,1	-32,3
LÜBNAN	6.041	4.369	2.585	6.761	-27,7	-40,8	161,5
MACARİSTAN	914	399	345	834	-56,3	-13,5	141,7
MISIR	46	30	108	87	-34,8	260,0	-19,4
NORVEÇ	1.149	996	747	404	-13,3	-25,0	-45,9
POLONYA	22.310	7.311	17.213	24.314	-67,2	135,4	41,3
PORTEKİZ	622	162	342	242	-74,0	111,1	-29,2
ROMANYA	3.408	1.595	2.771	3.368	-53,2	73,7	21,5
RUSYA FED.	35.115	7.574	106.281	71.626	-78,4	1.303,2	-32,6
SİRBİSTAN	659	242	495	915	-63,3	104,5	84,8
SLOVAKYA	689	199	329	1.442	-71,1	65,3	338,3
SLOVENYA	183	81	93	107	-55,7	14,8	15,1
SUUDİ ARABİSTAN	121	120	156	54	-0,8	30,0	-65,4
UKRAYNA	8.170	16.019	46.762	31.500	96,1	191,9	-32,6
ÜRDÜN	2.656	3.354	3.887	836	26,3	15,9	-78,5
YENİ ZELANDA	484	307	356	360	-36,6	16,0	1,1
YUNANİSTAN	4.110	2.345	6.565	4.070	-42,9	180,0	-38,0
DİĞER	12.429	6.462	7.729	7.127	-48,0	19,6	-7,8
YABANCI TURİST	471.761	273.899	634.688	437.756	-41,9	131,7	-31,0
YERLİ TURİST	27.074	32.472	56.275	22.107	19,9	73,3	-60,7
GENEL TOPLAM	498.835	306.371	690.963	459.863	-38,6	125,5	-33,4

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 – Eylül Bülteni

1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

İzmir'e 2018 yılının Eylül ayında gelen ziyaretçi sayısı 196.522 olarak gerçekleşmiştir. Geçen senenin Eylül ayına göre %9,85 oranında artış göstermiştir.

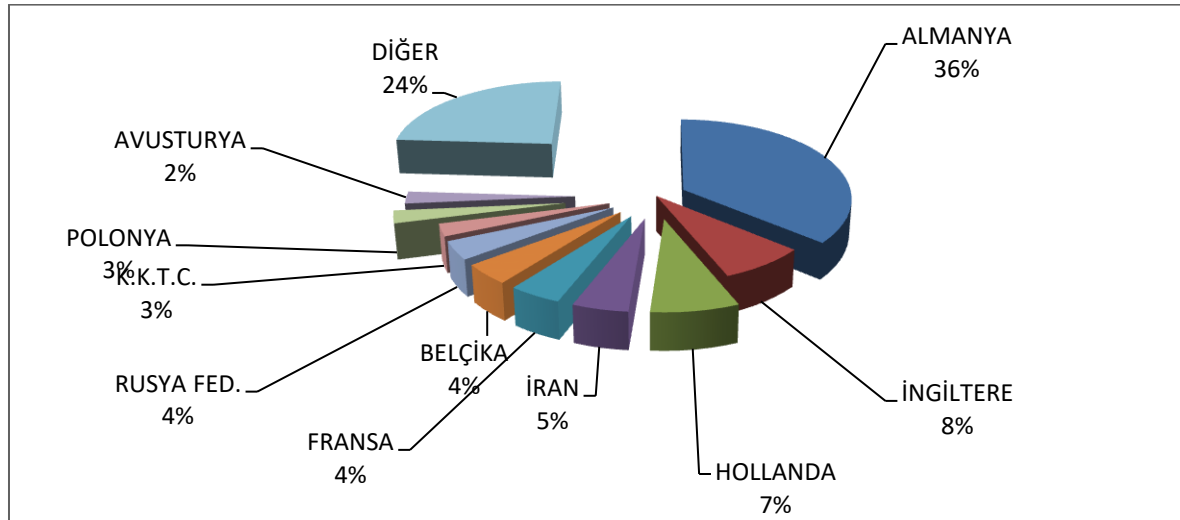
Tablo 9'da İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 9. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	53.301	46.905	48.558	49.719	24.330	-12,00	3,52	2,39	-51,06
ŞUBAT	64.271	58.143	51.902	49.105	27.923	-9,53	-10,73	-5,39	-43,13
MART	71.643	70.217	72.713	67.610	66.779	-1,99	3,55	-7,02	-1,2
NİSAN	138.058	117.851	81.030	91.119	99.613	-14,64	-31,24	12,45	9,32
MAYIS	187.764	182.012	121.896	112.634	123.218	-3,06	-33,03	-7,60	9,39
HAZİRAN	214.307	197.817	124.923	156.058	209.172	-7,69	-36,85	24,92	34,03
TEMMUZ	303.790	303.118	223.902	248.714	334.819	-0,22	-26,13	11,08	34,62
AĞUSTOS	287.170	291.979	185.526	241.832	260.900	1,67	-36,46	30,35	7,88
EYLÜL	223.774	219.188	146.014	178.891	196.522	-2,05	-33,38	22,52	9,85
EKİM	178.793	171.599	107.145	111.929		-4,02	-37,56	4,46	
KASIM	71.008	77.666	48.310	17.203		9,38	-37,80	-64,39	
ARALIK	53.688	56.057	55.552	21.990		4,41	-0,90	-60,42	
TOPLAM	1.847.567	1.792.552	1.267.471	1.346.804		-2,98	-29,29	6,26	
9 AYLIK TOP.	1.544.078	1.487.230	1.156.464	1.195.682	1.343.276	-3,68	-22,24	3,39	12,34

Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 – Eylül Bülteni

2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarının Eylül ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2018 yılının Eylül ayında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya %36, İngiltere %8, Hollanda %7, İran %4 ve Fransa %4'tür. 2018 yılının Eylül ayında İzmir'e gelen ziyaretçi sayısının yaklaşık %65'ini yabancı ziyaretçiler oluşturmuştur.

Tablo 10. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Eylül)

	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016
A.B.D.	15.876	14.174	5.601	6.785	834	-10,7	-60,5	21,1
ALMANYA	271.887	269.539	218.511	233.599	46.993	-0,9	-18,9	6,9
ARJANTİN	1.570	1.775	200	377	152	13,1	-88,7	88,5
ARNAVUTLUK	624	431	347	474	97	-30,9	-19,5	36,6
AVUSTRALYA	5.672	7.367	1.174	1.784	253	29,9	-84,1	52,0
AVUSTURYA	20.780	19.429	11.490	14.021	1.750	-6,5	-40,9	22,0
AZERBAYCAN	4.797	4.739	4.292	4.249	628	-1,2	-9,4	-1,0
B.A.EMİRLİĞİ	29	68	17	11	11	134,5	-75,0	-35,3
BAHREYN	27	44	9	11	10	63,0	-79,5	22,2
BANGLADEŞ	15	20	16	14	12	33,3	-20,0	-12,5
BELARUS (B. RUSYA)	27.562	18.991	6.950	12.136	3.394	-31,1	-63,4	74,6
BELÇİKA	63.721	53.388	30.355	32.692	4.383	-16,2	-43,1	7,7
BOSNA HERSEK	449	588	279	395	198	31,0	-52,6	41,6
BREZİLYA	3.289	3.435	341	582	513	4,4	-90,1	70,7
BULGARİSTAN	3.178	3.382	3.047	3.952	624	6,4	-9,9	29,7
CEZAYİR	590	319	150	194	62	-45,9	-53,0	29,3
ÇEKYA	5.743	8.814	2.916	3.032	940	53,5	-66,9	4,0
ÇİN HALK CUM.	2.498	3.416	726	329	180	36,7	-78,7	-54,7
DANİMARKA	6.945	10.249	8.050	5.741	1.113	47,6	-21,5	-28,7
ENDONEZYA	146	270	162	107	43	84,9	-40,0	-34,0
ERMENİSTAN	152	86	6	43	6	-43,4	-93,0	616,7
ESTONYA	331	208	95	152	28	-37,2	-54,3	60,0
FAS	1.243	1.082	501	611	111	-13,0	-53,7	22,0
FİLİPİNLER	990	1.631	1.097	1.023	859	64,7	-32,7	-6,7
FİNLANDİYA	3.249	3.382	2.497	3.522	471	4,1	-26,2	41,0
FRANSA	112.925	81.230	27.737	31.758	4.229	-28,1	-65,9	14,5
G. KIBRIS RUM YÖN.	2.768	923	982	913	56	-66,7	6,4	-7,0
G. KORE	5.257	3.628	803	455	74	-31,0	-77,9	-43,3
GÜNEY AFRIKA CUM.	1.739	1.303	166	150	24	-25,1	-87,3	-9,6
GÜRCİSTAN	1.330	1.106	189	317	496	-16,8	-82,9	67,7
HIRVATİSTAN	1.147	1.132	326	373	161	-1,3	-71,2	14,4
HİNDİSTAN	745	1.526	519	561	305	104,8	-66,0	8,1
HOLLANDA	79.197	73.760	52.049	45.329	7.166	-6,9	-29,4	-12,9
IRAK	312	184	90	262	110	-41,0	-51,1	191,1
İNGİLTERE	84.017	80.291	59.484	59.152	11.520	-4,4	-25,9	-0,6

İRAN	40.452	55.158	41.011	74.480	7.983	36,4	-25,6	81,6
İRLANDA	29.613	27.534	7.514	11.159	2.828	-7,0	-72,7	48,5
İSPANYA	11.900	9.587	1.502	1.427	191	-19,4	-84,3	-5,0
İSRAİL	611	479	244	208	23	-21,6	-49,1	-14,8
İSVEÇ	10.124	17.461	7.442	5.990	747	72,5	-57,4	-19,5
İSVİÇRE	20.923	22.112	11.086	10.706	2.532	5,7	-49,9	-3,4
İTALYA	102.663	57.478	3.837	3.721	674	-44,0	-93,3	-3,0
İZLANDA	86	110	41	40	11	27,9	-62,7	-2,4
JAPONYA	2.149	2.081	433	563	64	-3,2	-79,2	30,0
K.K.T.C.	15.545	14.811	16.099	17.039	2.359	-4,7	8,7	5,8
KANADA	4.391	3.449	1.447	1.777	275	-21,5	-58,0	22,8
KARADAĞ	185	104	46	97	65	-43,8	-55,8	110,9
KATAR	21	18	144	27	0	-14,3	700,0	-81,3
KAZAKİSTAN	325	416	221	331	74	28,0	-46,9	49,8
KIRGIZİSTAN	71	326	60	121	28	359,2	-81,6	101,7
KOLOMBİYA	404	371	162	978	662	-8,2	-56,3	503,7
KOSOVA	333	412	287	396	237	23,7	-30,3	38,0
KUVEYT	129	970	1.139	1.234	80	651,9	17,4	8,3
LETONYA	337	479	178	275	84	42,1	-62,8	54,5
LİBYA	69	124	27	28	9	79,7	-78,2	3,7
LİTVANYA	791	1.014	464	843	569	28,2	-54,2	81,7
LÜBNAN	818	1.195	351	283	85	46,1	-70,6	-19,4
LÜKSEMBURG	1.250	731	90	95	30	-41,5	-87,7	5,6
MACARİSTAN	1.361	3.149	356	385	134	131,4	-88,7	8,1
MAKEDONYA	355	464	299	412	172	30,7	-35,6	37,8
MALEZYA	250	169	82	63	30	-32,4	-51,5	-23,2
MALTA	446	231	6	12	0	-48,2	-97,4	100,0
MEKSİKA	2.081	1.497	222	951	811	-28,1	-85,2	328,4
MISIR	308	164	93	133	59	-46,8	-43,3	43,0
MİLLİYETSİZ	959	595	293	411	92	-38,0	-50,8	40,3
MOLDOVA CUM.	233	231	139	3.215	608	-0,9	-39,8	2.212,9
NORVEÇ	7.733	5.171	3.992	2.237	404	-33,1	-22,8	-44,0
ÖZBEKİSTAN	96	56	53	74	27	-41,7	-5,4	39,6
PAKİSTAN	87	128	73	117	41	47,1	-43,0	60,3
POLONYA	27.772	28.133	5.483	8.547	3.601	1,3	-80,5	55,9
PORTEKİZ	3.311	3.117	512	696	91	-5,9	-83,6	35,9
ROMANYA	1.942	2.276	992	1.601	417	17,2	-56,4	61,4
RUSYA FED.	28.941	13.631	1.250	17.688	5.908	-52,9	-90,8	1.315,0
S.ARBİSTAN	160	72	156	101	131	-55,0	116,7	-35,3
SİNGAPUR	143	200	45	40	7	39,9	-77,5	-11,1
SLOVAKYA	2.774	9.100	1.351	1.283	630	228,0	-85,2	-5,0
SLOVENYA	1.505	1.060	183	178	37	-29,6	-82,7	-2,7

SUDAN	2	5	8	4	6	150,0	60,0	-50,0
SURİYE	796	5.599	1.915	101	81	603,4	-65,8	-94,7
ŞİLİ	572	828	78	141	17	44,8	-90,6	80,8
TACİKİSTAN	35	30	25	106	5	-14,3	-16,7	324,0
TAYLAND	194	230	121	128	21	18,6	-47,4	5,8
TUNUS	511	531	165	288	36	3,9	-68,9	74,5
TÜRKMENİSTAN	76	84	74	131	20	10,5	-11,9	77,0
UKRAYNA	2.096	2.191	1.428	3.971	2.487	4,5	-34,8	178,1
ÜRDÜN	85	120	100	195	1.190	41,2	-16,7	95,0
VENEZÜELLA	244	201	41	39	7	-17,6	-79,6	-4,9
YEMEN	13	22	12	10	14	69,2	-45,5	-16,7
YENİ ZELANDA	805	686	195	262	43	-14,8	-71,6	34,4
YUNANİSTAN	31.061	27.436	17.155	19.882	3.893	-11,7	-37,5	15,9
DİĞER	3.764	3.762	1.522	1.844	755	-0,1	-59,5	21,2
YABANCI TOPLAM	1.094.710	999.499	573.418	662.170	129.191	-8,7	-42,6	15,5
TÜRKİYE	449.368	487.731	483.046	533.512	67.331	8,5	-1,0	10,4
GENEL TOPLAM	1.544.078	1.487.230	1.056.464	1.195.682	196.522	-3,7	-29,0	13,2

Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 - Eylül Bülteni

2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

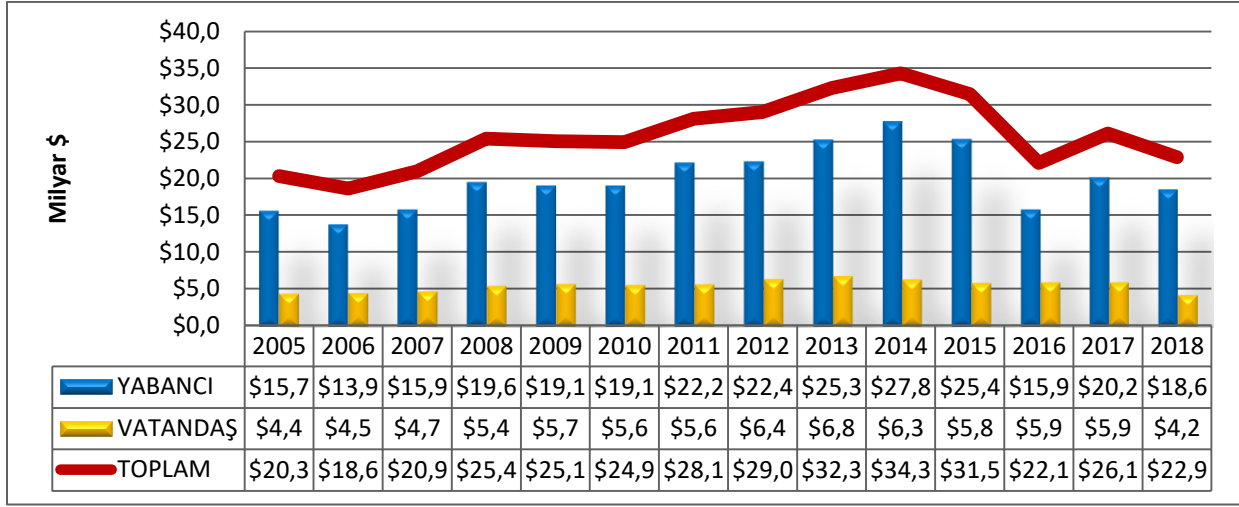
2.1. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

Ülkemizin turizm geliri, 2016 yılından 2017 yılına %18,5 artarak 26,2 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir ise; 5,9 Milyar ABD Doları gerçekleşerek bir önceki yıla oranla yaklaşık aynı rakamlara ulaşmıştır. Gelen yabancı sayısının %21,24 oranında artışı, sadece yabancılardan elde edilen gelir %20,2 oranında artmasını sağlamıştır.

Türkiye’nin turizm gelirinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, 2014 yılından sonra turizm gelirimizde düşüş yaşanmış ancak 2018 yılında bu trend tekrar yükselişe geçmiştir.

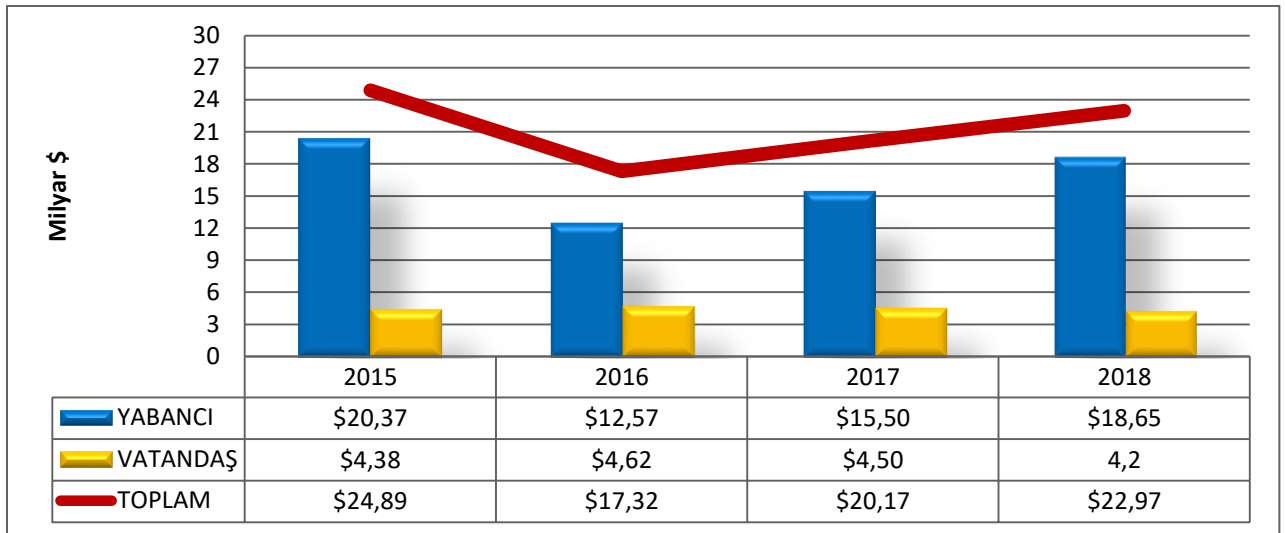
2018 yılının turizm geliri ilk dokuz aylık dönemde 22,9 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %13,9 oranında artarak devam etmektedir.

Şekil 1. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2’de 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarına ait gelir grafiği rakamları verilmiştir. 2018 yılının turizm geliri Ocak-Eylül döneminde 22,9 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %13,8 oranında artış göstermiştir.

Şekil 2. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı (İlk Dokuz Aylık Dönem)

Tablo 14'te 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarına ait turizm geliri verilmiştir.

Tablo 11. 2015 - 2018 Yılları Turizm Geliri (Milyon \$)

AYLAR	2015				2016				2017				2018				2017/2016				2018/2017			
	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM
OCAK	1 237,4	378,7	9,4	1 625,5	980,4	422,6	9	1 412,0	797,5	339,4	6,7	1 143,6	1118,3	385,9	7	1511,2	-18,7	-19,7	-25,6	-19	40,2	13,7	4,5	32,1
ŞUBAT	1 112,7	305,3	9,3	1 427,3	828,8	351,4	8,6	1 188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	979,5	314,4	7,5	1301,4	-15,1	-19,7	-24,4	-16,5	39,2	11,4	15,4	31,2
MART	1 464,7	340,3	11	1 816,0	1 071,1	383,9	10,6	1 465,6	903,5	322,3	8	1 233,8	1250,6	353,7	8,3	1612,6	-15,6	-16	-24,5	-15,8	38,4	9,7	3,8	30,7
3 AYLIK TOP.	3814,8	1024	29,7	4868,8	2.880	1.158	28,2	4066	2404,6	943,9	21,2	3369,7	3348,4	1054	22,8	4425,2	-16,5	-18,5	-24,8	-17,1	39,3	11,7	7,5	31,3
NİSAN	1 521,7	330,3	11,7	1 863,8	967,8	372,4	12,6	1 352,8	1 031,8	329,7	10,6	1 372,1	1409,5	388,9	11,7	1810,1	6,6	-11,5	-15,9	1,4	36,6	18	10,4	31,9
MAYIS	2 347,3	356,3	15,8	2 719,4	1 416,4	408,7	13,3	1 838,4	1 533,2	361,2	10,8	1 905,2	2063,1	347,6	11,2	2421,9	8,2	-11,6	-18,8	3,6	34,6	-3,8	3,7	27,1
HAZİRAN	2 793,8	339,3	17,4	3 150,5	1 425,2	351,3	13,5	1 790,0	1 810,8	313,3	11,6	2 135,7	2463,5	336,8	12,2	2812,5	27,1	-10,8	-14,1	19,3	36	7,5	5,2	31,7
6 AYLIK TOP.	10.447,60	2.049,90	74,6	12.602,50	6.689,40	2.209,40	67,6	9.047,20	6.780,40	1.948,10	54,2	8.782,70	9.284,50	2.127,30	57,9	11.469,7	1,4	-14,9	-19,8	-2,9	36,9	9,2	6,8	30,6
TEMMUZ	3 018,7	642,1	22,2	3 683,0	1 710,2	663,5	16,9	2 390,6	2 695,0	758,1	15,8	3 468,9	2 906,1	615,7	13,0	3 534,8	57,6	14,3	-6,5	45,1	7,8	-18,8	-17,7	1,9
AĞUSTOS	3 849,7	868,5	24	4 742,4	2 252,3	828,8	17,3	3 098,4	3 288,0	962,4	19,6	4 270,0	3 508,8	753,8	18,7	4 281,4	46	16,1	13,3	37,8	6,7	-21,7	-4,6	0,3
EYLÜL	3 025,5	822,8	20,5	3 868,8	1 925,2	847,3	15,5	2 788,0	2 744,5	884,3	24	3 652,8	2 956,7	716,0	13,6	3 686,4	42,6	4,4	54,8	31	7,7	-19	-43,3	0,9
9 AYLIK TOP.	20.371,5	4.383,6	141	24896,7	12.577,4	4.629,9	117,3	17.324,6	15.507,9	4.552,9	113,6	20.174,4	18.656,10	4.212,80	103,2	22.972,4	23,3	-1,7	-3,2	16,4	20,30	-7,50	-9,20	13,90
EKİM	2 834,3	530,2	16,9	3 381,4	1 801,0	493	15,7	2 309,7	2 512,0	481,6	19	3012,6					39,5	-2,3	21	30,4				
KASIM	1 310,2	474,2	12,9	1 797,3	892	429	10	1 331,0	1207,8	448,7	10,5	1667					35,4	4,6	5	25,2				
ARALIK	922,8	455	11,5	1 389,3	721	413	8,1	1 142,1	995,2	425,6	8,8	1429,6					38	3,1	8,6	25,2				
12 AYLIK TOPLAM	25.438,8	5.843,00	183	31.464,70	15.991,40	5.964,90	151,1	22.107,40	20.222,90	5.908,80	151,9	26.283,60					26,5	-0,9	0,53	18,9				

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı

*İlk Dokuz Aylık Dönem

**Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

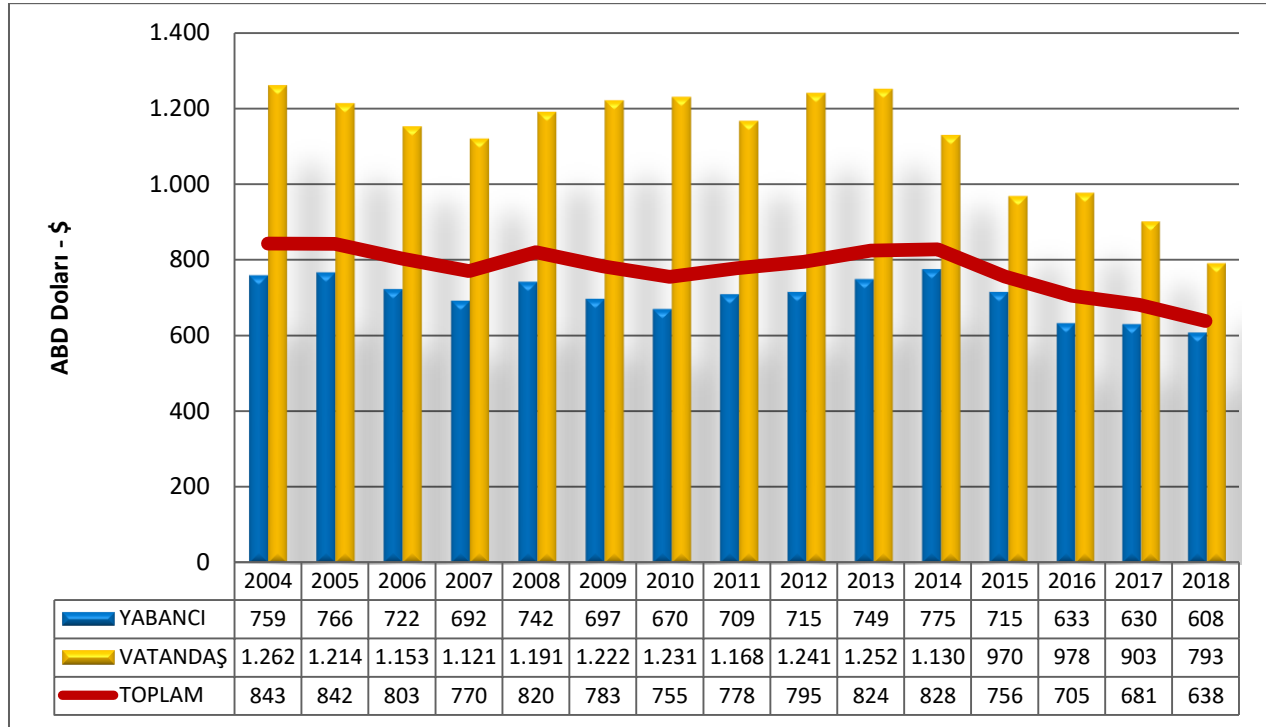
(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayrımı Verilememektedir.

TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA TABLOSU

2018 yılının ilk dokuz ayına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 608 ABD Doları ve yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 793 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup; 2018 yılı Ocak – Eylül genel ortalama harcaması 638 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 3'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü.

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2018 yılı Ocak – Eylül)

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2018 yılının ilk 9 ayında gerçekleşen ülkemizin ihracat rakamı 123 milyar 043 milyon 112 bin ABD Doları, ithalat rakamı ise 174 milyar 155 milyon 374 bin ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 51 milyar 112 milyon 262 bin ABD Doları gerçekleşmiştir. İlk 9 aylık döneme ait turizm gelirimiz 22 milyar 972 milyon ABD Doları olmuştur. Diğer bir deyişle, turizm gelirimiz, dış ticaret açığımızın %4,49'unu karşılamıştır.

Tablo 12'de dış ticaret verisi ve turizm gelirinin yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 12. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

2018 - 3. Çeyrek Dış Ticareti Verileri (000 \$)						
	YILLAR	2015	2016	2017	2018	Değişim
	KALEMLER					(%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	156.351.652	146.264.832	168.950.851	174.155.374	3%
	Türkiye Toplam İhracatı	107.166.025	104.165.965	115.046.252	123.043.112	7%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-49.185.627	-42.098.867	-53.904.599	-51.112.262	-5%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	24.896.770	17.324.660	20.174.440	22.972.440	
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	50,62%	41,15%	37,43%	44,95%	
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	1.923.879	1.547.680	1.800.820	1.131.465	-37%
	Otomotiv İhracatı	1.725.277	1.653.759	1.919.549	2.305.234	20%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	-198.602	106.079	118.729	1.173.769	889%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	0,90%	1,07%	1,07%	2,04%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	1,23%	1,06%	1,07%	0,65%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	1,61%	1,59%	1,67%	1,87%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	933.383	981.580	1.062.168	853.562	-20%
	Tekstil İhracatı	2.208.021	2.137.146	2.127.544	2.419.113	14%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	1.274.638	1.155.566	1.065.376	1.565.551	47%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,37%	2,18%	2,00%	2,83%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	0,60%	0,67%	0,63%	0,49%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	2,06%	2,05%	1,85%	1,97%	

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

Kaynaklar: () TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri (*) T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-87 (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-50-63

2.2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye’nin turizm gideri, 2014 yılında 5,4 Milyar ABD Doları, 2015 yılında %4,2 artarak 5,6 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında 5,04 Milyar ABD Doları olan turizm gideri geçen yılın aynı dönemine göre 2017 yılında %1,7 artarak 5,13 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının ilk 9 aylık giderine baktığımızda 2017 yılının ilk 9 ayına göre %3,56 oranında artış göstermiştir.

Tablo 13’de turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 13. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	394,4	410,8	481	275,2	363,2	4,2	17,1	-42,8	31,98
ŞUBAT	493,4	430,7	531,4	277,4	342,8	-12,7	23,4	-47,8	23,58
MART	478	441	525,2	303,2	373	-7,7	19,1	-42,3	23,02
3 AYLIK TOPLAM	1.365,80	1.282,50	1.537,60	855,8	1.079,00	-6,1	19,89	-44,34	26,08
NİSAN	403,4	478,9	475,1	428,9	561,6	18,7	-0,8	-9,7	30,94
MAYIS	481,3	554,9	555,1	499,3	519,8	15,3	0	-10,1	4,11
HAZİRAN	518,1	509	479,5	458,2	568,8	-1,8	-5,8	-4,4	24,14
6 AYLIK TOPLAM	2.768,60	2.825,30	3.047,30	2.242,20	2.729,20	2,05	7,86	-26,42	21,72
TEMMUZ	426,4	496,7	436,8	557,5	428,9	16,5	-12,1	27,6	-23,1
AĞUSTOS	416	445,1	327,6	505,9	422,9	7	-26,4	54,4	-16,4
EYLÜL	335,7	402,8	367,4	497,4	357,5	20	-8,8	35,4	-28,1
9 AYLIK TOPLAM	3.946,70	4.169,90	4.179,10	3.803,00	3.938,50	5,66	0,22	-9,00	3,56
EKİM	587,9	551,7	313,3	462,6		-6,2	-43,2	47,7	
KASIM	456,7	481	272	417,3		5,3	-43,5	53,4	
ARALIK	479,1	495,7	285,4	454,4		3,5	-42,4	59,2	
12 AYLIK TOPLAM	5 470,4	5 698,3	5 049,8	5 137,3		4,2	-11,4	1,7	

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü 2018 Eylül Bülteni

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. – İlk Dokuz Aylık Dönem